

Toespraken

27 september 2018

Toespraak - 73ste Algemene Vergadering van de Verenigde Naties

Image not found or type unknown

Mevrouw de voorzitter van de Algemene Vergadering,

Mijnheer de secretaris-generaal,

Geachte staatshoofden en regeringsleiders,

Geachte delegatieleiders,

Dames en heren,

Inleiding

"De enige manier die hoop biedt op een betere toekomst voor de hele mensheid is samenwerking en partnerschap. Dat waren de woorden van Kofi Annan op deze tribune aan het begin van de 21e eeuw, 17 jaar geleden al.

Dit jaar herdenken we de honderdste verjaardag van het einde van de Eerste Wereldoorlog. Hevigere rivaliteit, economische spanningen en wraakzuchtige reacties hebben geleid tot onbegrip, frustratie en voldongen feiten.

Het mislukken van de dialoog en de unilaterale acties hebben tot onherstelbare schade geleid. Generaties werden opgeofferd en in het midden van de 20e eeuw werden we opgeschrikt door twee weerzinwekkende wereldoorlogen en door het totalitarisme. En dan was er nog de schande van de Holocaust.

Het heeft vervolgens de vooruitziendheid en de moed van een politieke generatie gevergd om de contouren van een internationale orde op basis van **waarden** en **regels** tot stand te brengen.

De geboorte van de Europese Unie en van de Verenigde Naties op de overblijfselen van de tragedie van de vorige eeuw heeft vervolgens de hoop op een betere wereld doen herleven.

De Europese Unie heeft sindsdien een periode van ongekende vrede en welvaart doorgemaakt. Een vrije economie gebaseerd op eerlijke concurrentie, vrij verkeer, de definitie van sociale of milieunormen ? dit zijn enkele van de solide verworvenheden voor de Europese volkeren.

De Europese Unie is het resultaat van een onvermoeibare, soms complexe, vaak bindende dialoog. Deze dialoog is gebaseerd op een ambitie die veel verder gaat dan alle nationale belangen samen. Deze ambitie is de **belofte van de grondleggers**: de vrijheid en de waardigheid van elke burger, de rechtsstaat en de democratie als bescherming tegen de willekeur. Het zijn deze pijlers die **de basis vormen voor vrede en veiligheid.**

Het Handvest van de Verenigde Naties verkondigt de waardigheid en het respect van ieder mens. Waar hij ook vandaan komt, ongeacht zijn huidskleur, zijn filosofische of religieuze overtuigingen of zelfs zijn seksuele geaardheid. Onze universele waarden zijn de meest solide en betrouwbare maatstaf om alle uitdagingen waarmee de wereld geconfronteerd wordt, het hoofd te bieden.

De democratie en de rechtsstaat bieden de beste garanties om de fundamentele rechten en vrijheden concreet te maken.

- De rechtsstaat staat voor het weigeren van de willekeur van de sterksten tegen de zwaksten.
- De rechtsstaat betekent dat we de gevolgen van onze acties op ons nemen.
- De rechtsstaat staat voor het afwijzen van straffeloosheid.
- De rechtsstaat is de garantie dat wetenschap en kennis beter worden gedeeld.

De mens centraal stellen. En de internationale orde op regels baseren. Dat moet de drijvende kracht achter het multilateralisme zijn.

Multilateralisme is geen hol, betekenisloos begrip. Integendeel. Het is een overtuiging.

De voortdurende dialoog, ook met diegenen wier meningen we niet spontaan delen.

- Multilateralisme betekent samenwerking en onderhandeling.
- Multilateralisme is de strijd met ideeën en argumenten in plaats van met wapens.
- Multilateralisme is de afwijzing van geweld.

Zoals Gandhi verkondigde: *"de gouden (gedrags)regel is wederzijdse tolerantie, we zullen nooit allemaal op dezelfde manier denken, we zullen slechts een deel van de waarheid vanuit verschillende hoeken zien*

".

Dames en heren,

Laten we ons inzetten voor een betere wereld die eerlijker, veiliger en duurzamer is.

Wie kan geloven dat de som van de 193 hier vertegenwoordigde nationale soevereiniteiten, die elk eenzijdig handelen, als bij wonder een deugdzzaam en doeltreffend antwoord zou bieden op onze gemeenschappelijke uitdagingen?

Dat is een illusie! Dat is net hetzelfde als geloven dat de onzichtbare hand van de markt spontaan, op miraculeuze wijze, tot vooruitgang en gedeeld welzijn leidt. Het kapitalisme heeft regels nodig. Dat geldt ook voor de mensheid.

Natuurlijk vereist multilateralisme inspanningen en geduld. Natuurlijk kunnen er mislukkingen en soms tegenslagen zijn. Maar multilateralisme is de enige manier om armoede uit te roeien, terroristen onschadelijk te maken en de natuurlijke hulpbronnen van onze planeet te beschermen.

Mijn land betreurt het dat internationale overeenkomsten, het resultaat van harde en intensieve onderhandelingen, bruusk en eenzijdig onder de mat kunnen worden geveegd.

In een paar maanden tijd werden de nucleaire overeenkomst met Iran, handelsakkoorden of nog de klimaatovereenkomst van Parijs door een ondertekenende partij verbroken.

Het vertrouwen en de samenwerking tussen de soevereine naties vereisen respect voor het gegeven woord en het nakomen van gemaakte afspraken. De geschiedenis heeft aangetoond dat de wet van de sterkste in de loop der tijd geen enkel volk beschermt. En dat de meest duurzame oplossingen altijd de evenwichtige en algemeen aanvaarde zijn.

Iran stond op het punt om kernwapens te ontwikkelen. De onderhandelingen waren lang en het was moeilijk om tot een compromis te komen. Het vergde wederzijdse moed en het overwinnen van diepgeworteld wantrouwen en vijandigheid. Deze overeenkomst is niet perfect, omdat ze niet van toepassing is op het Iraanse ballistische programma. De inspecties van het IAEA bevestigen dat Iran zijn verbintenissen is nagekomen.

Moet dit verdrag naar de prullenmand worden verwezen omdat het zijn tekortkomingen heeft? Nee, integendeel. We moeten nieuwe hoofdstukken in de multilaterale onderhandelingen openen om deze af te ronden.

Eenzijdige, plotse en onvoorspelbare daden maken de wereld gevaarlijker. Ze leiden tot onevenwichtigheden en frustraties. Ze vormen de kiemen van conflicten.

Dialogo en onderhandelingen met wederzijds respect maken ons allemaal sterker. De dialoog aangaan om onze meningsverschillen te beheren, op te lossen en meer resultaten te boeken die onze medeburgers ten goede komen.

De Verenigde Naties werken al zeventig jaar aan de ontwikkeling en de voortdurende verbetering van een wereld die stoelt op gemeenschappelijke kernwaarden.

Het is onze plicht om de uitdagingen te identificeren, strategieën te ontwikkelen en vooral actie te ondernemen.

Onze organisatie beschikt over een grenzeloos potentieel. En ik juich hier de intelligente, energieke en onvermoeibare actie van secretaris-generaal Antonio Guterres toe.

Mevrouw de voorzitter,

Dames en heren,

Mijn land heeft zich in de loop van de geschiedenis ingezet voor "*het bouwen aan vrede, het smeden van consensus*". Met deze overtuiging werd België verkozen tot niet-permanent lid van de Veiligheidsraad voor de komende twee jaar. Wij zullen bewijzen dat we dit vertrouwen waard zijn.

We zullen ervoor zorgen dat we meer in dialoog treden met alle betrokkenen. Wij willen een respectvol en transparant debat voeren om een wederzijdse geest van vertrouwen te bevorderen.

Dames en heren,

Wij zullen ons inzetten voor de veiligheid, de welvaart en het respect voor onze planeet.

1. Collectieve veiligheid

Collectieve veiligheid is de eerste vereiste. Het getuigt van gezond verstand om conflicten zoveel mogelijk te voorkomen wanneer dat nog mogelijk is. Wij zijn voorstander van een permanente monitoring van alle geweldindicatoren. Evenals van de invoering van een *early warning*-mechanisme.

Ernstige mensenrechtenschendingen mogen ons niet onverschillig laten. Manipulatie of vervalsing van verkiezingen, schending van de territoriale integriteit of dreiging met geweld vormen altijd een voorbode voor toekomstige conflicten.

Het zoeken naar een vreedzame en politieke oplossing moet altijd centraal staan in onze aanpak. **Vredeshandhavingsoperaties** moeten altijd plaatsvinden binnen een geloofwaardig politiek kader.

En het moet gezegd. De aanwezigheid van blauwhelmen op het terrein mag geen alibi zijn voor politieke berusting. Niet in het conflictgebied, noch op regionaal of internationaal niveau.

Elke vredesmissie moet regelmatig worden geëvalueerd op haar daadwerkelijke bijdrage aan de verwezenlijking van het politieke project in de goede zin van het woord.

België zal zijn loyale bijdrage aan de verschillende operaties in het kader van de uitvoering van de resoluties van de Veiligheidsraad (MINUSMA, Europese technische missies in Afrika en bilaterale opleidingsprogramma's met verschillende Afrikaanse partners) voortzetten.

Mevrouw de voorzitter,

Overeenkomstig onze engagementen zullen wij ons mandaat in de Veiligheidsraad toespitsen op de bescherming van de meest kwetsbaren bij gewapende conflicten. De bescherming van burgers, in het bijzonder kinderen, waardigheid en respect voor vrouwen, de veiligheid van scholen en ziekenhuizen, en humanitaire corridors zijn in onze ogen absolute en essentiële prioriteiten...

We mogen het ontoelaatbare niet toelaten. Zij die deze fundamentele beginselen van het internationaal humanitair recht op cynische wijze met voeten treden, moeten gestraft worden.

De strijd tegen de straffeloosheid moet trouwens ook gericht zijn op de hervatting van het samenleven na het einde van het conflict.

Samenleven, in vrede en harmonie, is een existentiële kwestie in het Nabije en Midden-Oosten. De tragedies die zich voor onze ogen afspelen in Syrië, Libië en Jemen herinneren ons aan de immense weg die nog moet worden afgelegd.

Wij dulden niet dat deze landen het toneel vormen van een wreed en schandelijk spel van machten die oorlog voeren via derde landen. Zonder ook maar enigszins rekening te houden met de humanitaire tragedies die daaruit voortvloeien.

Vijfentwintig jaar na de ondertekening van de Oslo-akkoorden zit het vredesproces in het Midden-Oosten muurvast.

De waanzin van de voldongen feiten, in strijd met het internationaal recht, maakt de problemen nog onoverkomelijker. En staat de hoop op vrede in de weg.

Wij blijven staan achter de **oplossing van twee onafhankelijke staten** die in vrede en veiligheid leven.

De proliferatie van nucleaire, chemische of massavernietigingswapens vormt een ernstige bedreiging voor de toekomst van de mensheid. Wij zullen ons ten volle blijven inzetten voor non-proliferatie-inspanningen. We moeten de versterking van het juridisch arsenaal voortzetten en streng toezien op de naleving van de aangegane verbintenissen.

2. Welvaart ? duurzame ontwikkeling

We willen een wereld met meer welvaart, met een beter verdeelde ontwikkeling. De vrijheid om te ondernemen, te innoveren, te creëren en uit te wisselen.... De ontwikkeling van de wetenschap en de kennis en het afwijzen van obscurantisme liggen altijd aan de basis van de ontwikkeling en de verbetering van de levensomstandigheden.

De digitale economie en de revolutie van de artificiële intelligentie zorgen voor angst en onzekerheid. Maar ze bieden vooral ook nieuwe kansen voor een betere wereld. Het is aan ons om ervoor te zorgen dat iedereen baat heeft bij deze vooruitgang. En ik feliciteer de secretaris-generaal met zijn initiatieven op het gebied van digitale samenwerking.

We moeten ook, altijd en overal, de inspanningen voor governance, transparantie en de strijd tegen corruptie

aanmoedigen.

Al eeuwenlang bevordert de handel de vrede tussen de volkeren.

Handel zorgt voor wederzijds begrip, respect voor culturen en tradities, het delen en uitwisselen van ervaringen.

Handel en welvaart. Welvaart en vrede. Vrede is de voorwaarde voor vrijheid en emancipatie. De handelsvrijheid moet gebaseerd zijn op gezonde en eerlijke concurrentie, een wederzijds *level playing field*, met ambitieuze sociale en milieunormen.

De recente handelsovereenkomst tussen de Europese Unie en Canada, die werd gesloten ondanks veel weerstand, biedt deze garanties. Ik ben blij met de indrukwekkende en snelle resultaten, met meer jobs en meer investeringen tot gevolg. Dus betere sociale bescherming en meer vrijheid.

Dames en heren,

Vóór 2050 zal het Afrikaanse continent 2,5 miljard inwoners tellen. Een op de vier mensen zal dan een Afrikaan zijn.

Mijn land pleit al lang voor een **nieuw**, globaler, dynamischer en ambitieuzer **partnerschap** met het Afrikaanse continent.

Afrika beschikt over een buitengewoon potentieel. Energie, landbouw, infrastructuur en digitale technologie bieden kansen die onvoldoende benut worden.

Ik doe een warme oproep voor een heilige alliantie tussen Afrika en Europa. Een solide en duurzame alliantie voor de ontwikkeling van onze twee continenten. Ten dienste van onze volkeren. Een alliantie voor investeringen, handel en werkgelegenheid in Afrika en Europa.

We moeten de tegenstellingen uit het verleden achter ons laten. De wonden van vroeger genezen. Een partnerschap aangaan zonder nostalgie of schuldgevoelens.

We moeten afstappen van de liefdadigheid, die ons misschien een goed geweten geeft, maar vooral een dosis

vernedering met zich meebrengt. We moeten een peer-to-peerstrategie uittekenen, gebaseerd op de gemeenschappelijke waarden van de rechtsstaat, de democratie en het respect voor onze medeburgers. We moeten de logica van doelstellingen en resultaten cultiveren.

In tien jaar tijd kunnen we, indien we dat willen, een ongeziene en ongeëvenaarde ruimte van welvaart opbouwen.

Ik pleit voor een ambitieus vrijhandelsakkoord, tussen continenten, een globaal en wederzijds partnerschap, waarbij iedereen wint.

Dames en heren,

De **Agenda 2030** met zijn 17 duurzameontwikkelingsdoelen vormt de basis voor een betere wereld. Alles zit erin: armoedebestrijding, toegang tot gezondheidszorg en onderwijs, gendergelijkheid, de strijd tegen klimaatverandering etc.

De enige optie is dat we ons dit gezamenlijke programma toe-eigenen. De enige optie is een algemene mobilisatie rond deze doelstellingen.

Wij moeten allemaal, op alle niveaus, de handen uit de mouwen steken, beslissingen nemen, actie ondernemen. Het aftellen is begonnen. Het is hoog tijd. Er moeten resultaten komen.

3. Klimaat en leefmilieu

Dames en heren,

De klimaatverandering houdt geen rekening met grenzen. De grondstoffen zijn niet onuitputtelijk. En het aantal mensen op aarde blijft toenemen.

De hardnekkigheid waarmee sommigen de realiteit van de klimaatverandering blijven ontkennen is van dezelfde orde als de koppigheid van degenen die gisteren ontkenden dat de aarde rond is.

De welvaart moet duurzaam zijn en niet langer steunen op de koortsachtige en egoïstische exploitatie van onze kostbare natuurlijke hulpbronnen. De oceanen, de biodiversiteit, de kwaliteit van onze lucht, onze gezondheid etc. zijn waardevolle zaken die we moeten koesteren en respecteren.

Het aantal natuurrampen neemt toe. Ze worden steeds spectaculairder, steeds dodelijker.

Enkele weken geleden hebben overstromingen van ongekende omvang in Kerala, India, de toekomst van 450 mensen voorgoed aan diggelen geslagen en een miljoen andere mensen die dakloos waren geworden, op de vlucht gejaagd.

De schadelijke gevolgen van de klimaatverandering zullen conflicten veroorzaken of bestaande conflicten nog verergeren. In West-Afrika leidt de toegang tot water tot toenemende spanningen tussen veehouders en landbouwers, met het risico op escalatie op basis van etniciteit en identiteit.

We dragen een gedeelde verantwoordelijkheid tegenover deze existentiële uitdaging voor onze kinderen. **Alleen kunnen we niets. Samen kunnen we alles.**

De Akkoorden van Parijs over de klimaatverandering moeten worden uitgevoerd. We moeten allemaal onze gewoonten opgeven en ons gedrag aanpassen. Maar dat loont de moeite. Want de toekomst van de mensheid staat hier op het spel.

4. Migratie

Dames en heren,

Mensen hebben zich altijd al verplaatst. Het land waar we te gast zijn is daar een goed voorbeeld van. Mannen en vrouwen van elders, die een nieuwe wereld ontdekten, hebben een vrije en welvarende natie opgebouwd.

Dit jaar hebben we een recordaantal migraties opgetekend.

Het is geen kwestie van voor of tegen een onvermijdelijk fenomeen te zijn. Het gaat erom dit op een gestructureerde manier te beheren om angsten, spanningen en conflicten te verminderen.

We moeten de migratie redden uit de klauwen van mensensmokkelaars en -handelaars, de weerzinwekkende slavendrijvers van de moderne tijd.

We mogen niet in de val lopen van de opzettelijke verwarring die wordt gezaaid door populisten van alle soorten, van uiterst links en uiterst rechts.

Mijn land vervult ruimschoots zijn menselijke plicht door de afgelopen drie jaar aan meer dan 45 000 mensen internationale bescherming en de vluchtelingenstatus te hebben verleend. Dit is trouwens veel meer dan voorheen.

Ik ben voorstander van een efficiënt terugkeerbeleid voor al degenen die de internationaal vastgelegde voorwaarden niet vervullen.

Tot slot is het moment gekomen om na te denken over legale en geordende vormen van internationale mobiliteit. Bijvoorbeeld om studenten de kans te bieden een opleiding te volgen en daarna terug te keren of omwille van andere economische redenen.

Mijn land zal in december het globaal migratiepact ondertekenen in Marrakesh. Deze tekst is een enorme stap vooruit. Hij verduidelijkt de verschillende concepten en vormt een hefboom voor een georganiseerd en gecontroleerd beheer van de internationale mobiliteit.

Eigenlijk zit het zo. **De extremisten en de mensenhandelaars spelen hetzelfde vuile spel. Ze gebruiken en voeden de migratieproblematiek. De enen omwille van electorale en politieke redenen. De anderen omwille van laaghartige financiële redenen.**

Mevrouw de voorzitter,

Dames en heren,

Vrede is ons waardevolste bezit. Voor vrede zijn er te allen tijde moed en waakzaamheid nodig.

Geen enkel continent, geen enkel land is immuun voor het vergif van de angst voor de andere, van de haat of het egoïsme.

We hebben allemaal verschillende achtergronden, een eigen geschiedenis, cultuur, eigen tradities. Met ook onze emoties, verankerd in de wortels van ons verleden.

Lessen trekken uit het verleden vergroot onze luciditeit.

Lessen trekken uit het verleden geeft ons energie om de uitdagingen van deze eeuw aan te pakken.

Deze uitdagingen kennen geen grenzen. Ontwikkeling, strijd tegen het terrorisme, klimaatverandering etc. Geen enkel land kan ze alleen het hoofd bieden, hoe groot zijn economische of politieke macht ook is.

Ondanks onze talrijke verschillen delen wij voor altijd één gemeenschappelijk punt. Dat is de menselijkheid. Elk menselijk wezen is vrij, door het simpele feit van zijn geboorte. Zijn waardigheid moet worden erkend en gerespecteerd.

Dat is de belangrijkste waarde, de elementaire voorwaarde, om de wereld gestaag vooruit te helpen op de weg van hoop en optimisme.

Onze methode is het geloof in een geëngageerd en creatief multilateralisme. Wij verwerpen elke vorm van immobilisme en berusting. Het beste zit in ons.

Recht en orde in plaats van geweld.

Tolerantie in plaats van egoïsme.

Kennis in plaats van obscurantisme.

Respect voor de andere in plaats van haat.

Dat is het credo van mijn land.

Wij zijn een loyale en overtuigde partner. En wij zullen onze inspanningen voor een veiligere, rechtvaardigere en duurzamere wereld niet sparen.

Ik dank u.